

Evropski zec ili obični zec (*Lepus europaeus*)

je vrsta zeca autohtona u Europi i zapadnoj Aziji. Nije glodar već dvojezubac prilagođen otvorenim krajevima umerene klime. Evropski zec prirodno naseljava Evropu i Aziju, dok su ga ljudi preneli u Severnu i Južnu Ameriku i Australiju.

Evropski zec jedan je od najvećih dvojezubaca, mase obično od 2,5-4,0 (najviše 7,0) kg i dužine 48-75 cm, rep 7-11 cm. Broj zuba: 28. Krzno žućkasto smeđe ili rđavo smeđe, gusto, na leđima kovrdžavo, stomak sivkasto beo. Za razliku od nekih drugih vrsta zečeva zimi nema belu boju. Uši su duge s crnim vrhovima, a lice je smeđe s crnim prstenom oko očiju. Ima duge zadnje noge i dlakava stopala. Vrsta nema značajnijeg polnog dimorfizma. Životni vek je do 12 godina, u prirodi obično do 4 godine ili manje.

Aktivan uglavnom navečer i noću, izvan sezone parenja živi samotnim životom, danju se skriva u udubljenom legalištu - "loga", u brazdi oranice ili grmlju. Imaju izvrstan sluh, njuh i vidno polje od skoro 360° a trče brzinom do 72 km/h. Kad beži od grabljivica može izmicati i brzo menjati smer, po potrebi i plivati. Premda obično tihi, zečevi mogu slabo roktati, a ozleđeni ispuštaju vrisak. Ženke s mladuncima komuniciraju grlenim zovom. Prirodni su mu neprijatelji neke ptice grabljivice (suri orao, velike sove) i zveri (lisica, vuk, divlja mačka, ris). Hrani se isključivo biljem iz prirode: trava i lekovito bilje, grančice drveća i grmova, šumsko/poljsko/bobičasto voće, usevi žitarica. Bebe do težine od oko 500 grama potpuno su zavisne o mleku, kojeg sisaju i nakon što budu teže od 1 kg.

Zečevi imaju produženo vreme parenja od januara do avguste. U proleće je "vreme trke" kada zečevi progone jedan drugog i dolazi do borbi, udaranja zadnjim nogama ili "boksa" prednjim šapama. Dugo se smatralo da su to suparničke borbe mužjaka za pravo na parenje, ali istraživanja su pokazala da obično ženke udaraju mužjake ako nisu spremne.

Mlade nose 41 - 44 dana, kote od marta do oktobra više puta, obično po 2 - 4 (1 - 8) mladih koji odmah progledaju (različito od kunića) i mogu napustiti logu u slučaju opasnost. Bebe mogu sisati i do 2. meseca svojeg života (8. nedelja starosti), a nakon 2. nedelje polako počinju samostalno uzimati i drugu hranu. Mladunci su danju skriveni a u sumrak izlaze kada ih majka hrani. Samostalni su nakon mesec dana, a polno zreli nakon 6 do 12 meseci.

Iako široko rasprostranjeni primećeno je smanjenje populacije od 1960-ih, možda uzrokovano modernizacijom prema intenzivnoj poljoprivredi. Ljudi ga love kao divljač.

Dodatno su ugroženi bolestima: kokcidioza, tularemija, pseudotuberkuloza (*Yersinia*), pastereloza, hemoragijska bolest (EBHS) koje su glavni uzrok smrtnosti.

Nekoliko država stavilo ga je na svoju crvenu listu kao ugroženu vrstu, uključujući i Hrvatsku jer je njegov broj krajem 20. Veka prepolovljen a širenju bolesti pomogla je i stalna lovačka praksa unošenja stranih zečeva drugačijeg ekotipa iz istočne i srednje Europe.

Smatraju se invazivnom vrstom i štetočinom u Argentini, Americi i Australiji. Čine štete na kulturama, pogotovo voćnjacima jabuka

Razlika između kunića i zeca

Kunić

ima kraće uši, kraće noge, živi u zajednicama, kopa rupe pod zemljom gde ima i mlade. Mladunci se rađaju goli - bez dlake i slepi, zavisni o majci još nedeljama. Rađaju više mladih nego zečevi. Kunići su životinje koje mogu biti kućni ljubimci, za razliku od zečeva.

Divlji zec

ima duže uši, duže prednje i zadnje noge, ne žive u zajednicama, staništa su im iznad zemlje gde imaju i mlade. Mladunci odmah vide, imaju dlaku i praktično su odmah pokretni, te su nekoliko puta teži od beba kunića. Ali, zato ih u gnezdu ima manje. Uvek imaju crtu onog divljeg u sebi, što direktno svedoči različitosti u karakteru divljeg zeca u odnosu na kunića.

Zaštita mladuca divljag zeca od ljudi

1. Prvo i osnovno pravilo je NE DIRAJTE GA. Njegova majka je negde u blizini i vrati će se.
2. Ako ste ga već dirali, ne vraćajte ga, jer ga majka zbog stranog mirisa više neće prihvatiti. Sada je na vama da ga othranite i vratite u prirodu.
3. Ne dovodite ga u kontakt s decom, trudnicama, starijim osobama i drugim životinjama, a posebno ne s kunićima!

Ne slušajte savete, čak i nekih veterinara, da zečiće možete hraniti travom ili zrnavljem. To je potpuno pogrešno i vodi ka sigurnom uginuću. U slučaju da VI morate da othranite zečiće, to radite isključivo mačjim mlekom jer je najbližije zečjem mleku. Kravlje/kozje/ovčje mleko nije dovoljno hranjivo i sadrži previše laktoze. Oni zečići koji uspeju da prežive na takvom mleku, budu slabo razvijeni i skloni lomovima kostiju.

Ako nađete gnezdo, iduća 2 meseca ne smete kositi barem 5 metara oko njega, kako bi se bebe imale gde sakrivati dok rastu. Trebate se udaljiti i za to vreme ne odlaziti onde, a travu ostaviti nepokošenu što je duže moguće. Također, pre kosidbe valja prošetati delom koji je planiran za kosidbu, kako biste u busenu trave zapazili moguće gnezdo i u tom slučaju odložili košnju bar na tom delu livade.

